

Prawne i systemowe uwarunkowania rzecznictwa w pomocy postpenitencjarnej

Maria Kopeć
Klinika art. 42 k.k.w.
Uniwersytet Warszawski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Drugie powszechne złudzenie – dotyczy prawa. Jego tekst rzeczywistości nie tworzy, ani jej nie wiernie nie modeluje. Jest to jedno z najbardziej rozpowszechnionych idealizujących złudzeń, którym hołdują nawet współcześni prawnicy sądzący, że wystarczy zmienić prawo, aby automatycznie zmienić rzeczywistość i że zawsze uchwalone prawo działa zgodnie z oczekiwaniami deklarowanymi w momencie głosowania w parlamencie.

E. Łętowska, Kamuflaże – czyli o trudnościach badania jak w rzeczywistości działa prawo, konstytucyjny.pl

Źródła prawa w Polsce i ich hierarchia

Konstytucja RP

**Umowy
międzynarodowe
ratyfikowane za zgodą
wyrażoną w ustawie**

Ustawy

Umowy międzynarodowe

Rozporządzenia

Akty prawa miejscowego (zarządzenia i uchwały)

Konstytucja RP

- ustrój, organy władzy i ich uprawnienia
- bezpośrednio stosowanie
- **wolności, prawa, obowiązki człowieka i obywatela** (nie wszystkie prawa przysługują cudzoziemcom)
  - zasada humanitarnego traktowania i karania
  - prawo do sądu
  - prawo do ochrony prawnej życia prywatnego i rodzinnego
  - polityka zatrudnienia
  - prawo do zabezpieczenia społecznego (obywatel)
  - równy dostęp do świadczeń zdrowotnych (obywatel)
  - prawo do szczególnej pomocy rodzin o złej sytuacji materialnej

Ratyfikowane ustawą umowy międzynarodowe

- porozumienia zawarte z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie
- pierwszeństwo przed ustawami, jeśli ustawy są z nimi sprzeczne
- traktaty, konwencje, pakt
- specjalne organy przed którymi można dochodzić naruszanych w nich praw

Ratyfikowane ustawą umowy międzynarodowe

- **Europejska Konwencja Praw Człowieka** sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., wraz z protokołami dodatkowymi
- **Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych** otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.
- **Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych** otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.

Ustawy

- akty normatywne powszechnie obowiązujące, abstrakcyjne
- uchwała je parlament (Sejm i Senat)
- **inicjatywa ustawodawcza**
  - posłowie (15 lub komisje sejmowe)
  - Senat
  - Prezydent
  - Rada Ministrów
  - **100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu**

Ważne ustawy w obszarze postpenitencjarnym

- **ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 911)
  - uczestnictwo społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń
  - Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej
  - zwalnianie skazanych z zakładów karnych i warunki udzielania im pomocy
  - Zakres działań kuratora zawodowego

Ważne ustawy w obszarze postpenitencjarnym

- **ustawa z 13 czerwca 2003 r.
o zatrudnieniu socjalnym**
(Dz.U.2003 Nr 122 poz. 1143 ze zm.)
- **ustawa z 12 marca 2004 r.
o pomocy społecznej** (Dz. U. 2004
Nr 64 poz. 593 ze zm.)
- **ustawa z 20 kwietnia 2004 r.
o promocji zatrudnienia
i instytucjach rynku pracy** (Dz.U.
2004 nr 99 poz. 1001 ze zm.)
- **ustawa z 24 kwietnia 2003 r.
o działalności pożytku
publicznego i o wolontariacie**
(Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 ze zm.)
- **ustawa z 27 lipca 2001 r.
o kuratorach sądowych** (Dz.U.
2001 nr 98 poz. 1071 ze zm.)

Rozporządzenia

- szczegółowe akty w celu wykonania ustaw
- podrzędne względem ustaw
- wydają tylko ustawowo upoważnione organy (delegacja)
- mogą wydawać:
  - Prezydent
  - Rada Ministrów
  - Prezes Rady Ministrów
  - minister kierujący działem administracji rządowej

Ważne rozporządzenia

- Ministra Sprawiedliwości z 6 lutego 2014 r. w sprawie **Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**
- Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie **regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności**
- Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie **współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem**
- Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie **sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych**

Akty prawa miejscowego

- stanowią je **organy jednostek samorządu terytorialnego i terenowe organy administracji rządowej**
- obowiązują powszechnie, ale na obszarze działania danych jednostek/organów
- np. zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, plany zagospodarowania przestrzennego, budżet gminy, pomoc mieszkaniowa, kwalifikacja do najmu socjalnego z tytułu bezdomności
- **uchwały i zarządzenia**

Tzw. miękkie prawo (*soft law*) i jego znaczenie

- Zalecenie Rec(2006)2-rev Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich Rady Europy w sprawie **Europejskich Reguł Więziennych** (przyjęte w 2006 r. i zrewidowane w 2020 r.)
- Wzorcowe reguły minimalne Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące postępowania z więźniami (**Reguły Mandeli**) przyjęte w 1955 r. i zaktualizowane w 2015 r.
- Wzorcowe reguły minimalne Narodów Zjednoczonych dotyczące środków o charakterze nieizolacyjnym (**Zasady Tokijskie**) przyjęte w 1990 r.
- **Standardy CPT** przyjęte w 2002 r. i zrewidowane w 2011 r.
- Reguły Narodów Zjednoczonych dotyczące postępowania z kobietami pozbawionymi wolności i środków nieizolacyjnych dla przestępców płci (**Reguły z Bangkoku**) przyjęte w 2010 r.

Gdzie szukać informacji o prawie, zmianach prawa, procesach legislacyjnych, orzecznictwie sądów i ETPCz?

- <https://isap.sejm.gov.pl/> - akty prawne publikowane w Dzienniku Ustaw, Monitorze Polskim i wydawane przez Rządowe Centrum Legislacji, projekty ustaw i uchwalone ustawy
- <https://legislacja.rcl.gov.pl> - projekty założeń projektów ustaw, projekty ustaw, projekty rozporządzeń
- strony urzędów miast – akty prawa miejscowego
- <https://orzeczenia.ms.gov.pl/> - orzeczenia sądów powszechnych i ETPCz
- <https://hudoc.echr.coe.int/> - orzecznictwo ETPCz, szczegółowe wyszukiwanie

Udział organizacji społecznych w tworzeniu i zmianie prawa

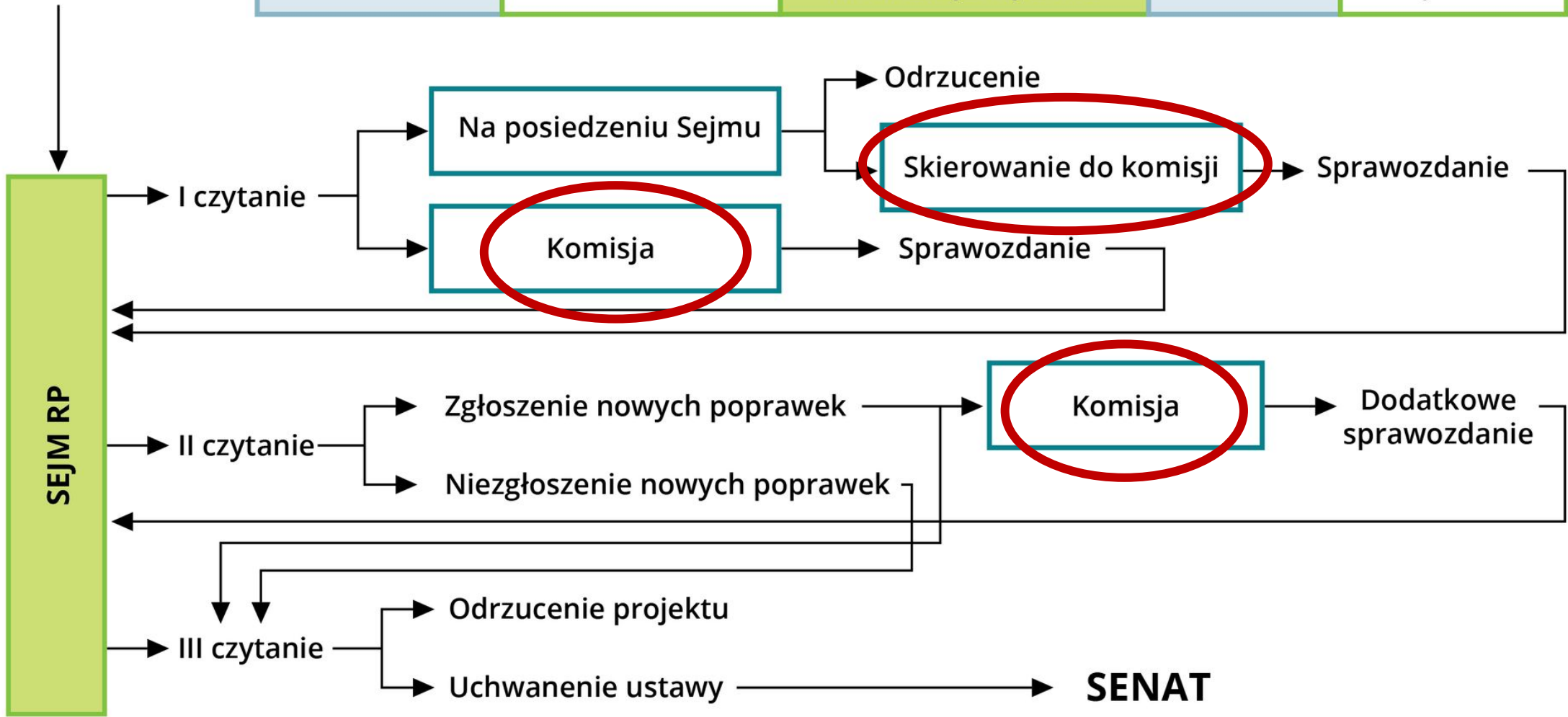

Podstawa prawna

- uchwała Sejmu RP z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu RP
- uchwała Sejmu z dnia 25 października 2024 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania konsultacji społecznych
- ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach
- Regulamin pracy Rady Ministrów
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

**INICJATYWA
USTAWODAWCZA:**

Komisje i podkomisje sejmowe

- *organ Sejmu powołany do rozpatrywania i przygotowywania spraw stanowiących przedmiot prac Sejmu oraz wyrażania opinii w sprawach przekazanych pod ich obrady przez Sejm, Marszałka Sejmu lub Prezydium Sejmu*
- kieruje się do nich projekty ustaw / uchwał, komisje mogą rozpatrywać projekty wspólnie
- **przyjmują i omawiają zgłaszane poprawki i opinie o projekcie**
- sprawozdanie z prac kierują do Sejmu (bez poprawek, poprawki, odrzucenie)

Komisje i podkomisje sejmowe

- kto może brać udział?
  - osoby wykonujące działalność lobbingową
  - przedstawiciele organizacji zawodowych
  - **przedstawiciele organizacji społecznych**
  - eksperci komisji
  - inne osoby
- lista komisji i podkomisji sejmowych oraz ich składów – www.sejm.gov.pl
- **Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)**
- **Komisja Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)**

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)

[Strona główna komisji](#)

[Skład komisji](#)

[Podkomisje](#)

[Prace Komisji](#)

[Listy do Komisji](#)

PSR

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny

tel.: (22) 694-18-51

(22) 694-26-58

Do zakresu działania Komisji należą sprawy kształtowania polityki społecznej państwa, problemów socjalnych, ubezpieczeń społecznych, świadczeń socjalnych, pomocy społecznej, komunalnego budownictwa mieszkaniowego i problemów osób niepełnosprawnych i kombatantów oraz sprawy prawa pracy, w tym ochrony pracowników, bezpieczeństwa i higieny pracy, równego traktowania w zatrudnieniu, a także systemów płac i kosztów utrzymania, walki z bezrobociem, rynku pracy, kosztów pracy, zatrudnienia i ochrony praw pracowniczych obywateli polskich w krajach Unii Europejskiej, zatrudnienia absolwentów, a także sprawy wynikające bezpośrednio z funkcjonowania rodziny, wypełniania jej ról i zadań oraz występowania z propozycjami regulacji prawnych dotyczących tych zagadnień oraz sprawy dotyczące ochrony praw kobiet i zapewnienia im równych szans w życiu zawodowym i społecznym, a także sprawy związane z przestrzeganiem konstytucyjnej zasady równych praw kobiet i mężczyzn.

Załącznik do uchwały Sejmu RP z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu RP

Powołanie komisji: 21-11-2023

Wybór składu: 21-11-2023

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)

Strona główna komisji

Skład komisji

Podkomisje

Prace Komisji

Listy do Komisji

Aktualny skład - 37 posłów

[Lista bez zdjęć](#)

Ueberhan Katarzyna (Lewica)

przewodniczący

Frydrych Joanna (KO)

zastępca przewodniczącego

Marek Dorota (KO)

zastępca przewodniczącego

Mosiński Jan (PiS)

zastępca przewodniczącego

Nowak Maja Ewa (Polska2050)

zastępca przewodniczącego

Rusecka Urszula (PiS)

zastępca przewodniczącego

listy są ważne, bo wśród nich możemy znaleźć naszego sojusznika/sojuszniczkę sprawy

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)

[Strona główna komisji](#)[Skład komisji](#)[Podkomisje](#)[Prace Komisji](#)[Listy do Komisji](#)

Lp.	Nazwa podkomisji	Kod	Data powołania	Data odwołania
1.	Podkomisja stała do spraw rodziny	PSR01S	19-03-2024	
2.	Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi	PSR02S	19-03-2024	
3.	Podkomisja stała do spraw rynku pracy	PSR03S	19-03-2024	
4.	Podkomisja stała do spraw osób z niepełnosprawnościami i włączenia społecznego	PSR04S	19-03-2024	
5.	Podkomisja stała do spraw zabezpieczenia społecznego	PSR05S	19-02-2025	
6.	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (druk nr 232)	FPB01N	20-03-2024	
7.	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (druk nr 1344)	PSR01N	23-07-2025	
Podkomisje, które zakończyły działalność w trakcie kadencji				
1.	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze (druk nr 241)	GOR01N	19-03-2024	09-04-2024

w komisjach działają podkomisje, zajmujące się konkretnymi zagadnieniami

Listy do Sejmu

Formularz udostępniony w Systemie Informacyjnym służy do przesyłania korespondencji elektronicznej do Sejmu i jego organów oraz Kancelarii Sejmu.

Temat listu
Pole obowiązkowe

Adresat
Pole obowiązkowe

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny (PSR) ▼

Treść listu
Pole obowiązkowe

Załączniki

Wybierz plik Nie wybrano pliku

Wybierz plik Nie wybrano pliku

Wybierz plik Nie wybrano pliku

Nadawca

Imię
Pole obowiązkowe

Nazwisko
Pole obowiązkowe

Adres e-mail
Pole obowiązkowe

Do danej komisji możemy skierować list, w którym:

- wyrażamy opinię o danym projekcie
- kierujemy postulaty i wnioski

Jak wziąć udział w pracach komisji?

zgłoszenie do osoby przewodniczącej komisji lub całego prezydium komisji

zgłoszenie do poszczególnych posłów i posłanek z list komisji

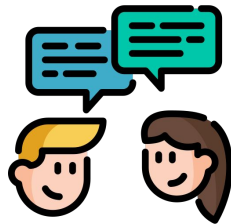
po zgłoszeniu czekamy na zaproszenie

możliwy udział online

Jak zgłosić swoją poprawkę podczas prac komisji?

poprawki **muszą** przejść przez posłów i posłanki – to oni muszą je zgłosić do procedowania

możemy poprosić posła lub posłankę o zgłoszenie naszej poprawki

przedstawiamy mu/jej poprawkę i to on/ona ją w formie pisemnej

... i dlatego dobrze jest mieć sojusznika lub sojuszniczkę w komisji 😊

Najbliższe posiedzenia komisji sejmowych – na stronie internetowej sejmu

- **22 października godz. 12:30** – podkomisja stała do spraw nowelizacji prawa karnego
  - rozpatrzenie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny wykonawczy
  - rozpatrzenie 5 projektów ustaw o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego i Kodeks karny

Zespół parlamentarny

- nie są to organy Sejmu / Senatu
- grupa posłów lub senatorów, którzy zrzeszają się, aby pracować nad wspólnymi zagadnieniami, zainteresowaniami
- niezależne od partii politycznych
- pracują na posiedzeniach
- zespoły, składy, planowane posiedzenia – na stronie Sejmu
- zgłasza się udział w posiedzeniach jak w przypadku komisji
- **Parlamentarny Zespół ds. Organizacji Pozarządowych i Społeczeństwa Obywatelskiego**

Parlamentarny Zespół ds. Organizacji Pozarządowych i Społeczeństwa Obywatelskiego

[Strona główna](#)[Skład osobowy](#)[Posiedzenia](#)

PARLAMENTARNY ZESPÓŁ DS.
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I
SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Powstał w dniu: 30-11-2023

Kontakt:

Magdalena Szachowicz

tel. 22 694-28-89

e-mail:

magdalena.szachowicz@sejm.gov.pl

STRONA WŁASNA ZESPOŁU

Informacje przedstawione na stronach własnych klubów i kół poselskich, zespołów parlamentarnych a także na stronach posłów są przygotowywane przez te kluby, koła, zespoły oraz posłów i za ich formę i treść odpowiadają autorzy.

Parlamentarny Zespół ds. Organizacji Pozarządowych i Społeczeństwa Obywatelskiego

[Strona główna](#)[Skład osobowy](#)[Posiedzenia](#)

Data	Temat	Numer
15-10-2025	Deregulacja w działalności społecznej - na przykładzie współpracy finansowej JST-NGO.	pos. 7.
22-07-2025	Udział organizacji pozarządowych w procesie stanowienia prawa na etapie rządowym.	pos. 6.
16-06-2025	"Budowanie potencjału organizacji pozarządowych i ich odporności społecznej" - konferencja Zespołu współorganizowana wraz z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych	 pos. 5.
08-10-2024	Spotkanie z ministrem do spraw społeczeństwa obywatelskiego oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych. Omówienie potrzeb organizacji pozarządowych wspierających sytuację na terenach powodziowych. Omówienie specustawy powodziowej, zlecenie zadań publicznych - konsultacje.	 pos. 4.
24-09-2024	Spotkanie robocze Prezydium Zespołu.	pos. 3.
10-04-2024	Spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych. 1. Omówienie planów rządu dotyczących regulacji w funkcjonowaniu organizacji pozarządowych. 2. Wysłuchanie propozycji zmian organizacji pozarządowych, w tym m.in. propozycji zespołu OFOP "Proste prawo dla NGO".	 pos. 2.
20-12-2023	Wybór Prezydium i omówienie spraw bieżących	pos. 1.

Konsultacje społeczne

- **co podlega konsultacjom** – wszystkie poselskie i obywatelskie projekty ustaw i fakultatywnie projekty Prezydenta i Senatu
- **kiedy się odbywają** – przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania
- **kto może zgłosić uwagi w konsultacjach** – każdy 😊
- **ile czasu na uwagi** – 30 dni od udostępnienia projektu
- **jak zgłosić uwagi** - w formie elektronicznej, za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Sejmu, po uwierzytelnieniu osoby zgłaszającej uwagi np. przez ePUAP lub profil zaufany
- **co dalej z uwagami** - udostępniane w SIS, każdy może się z nimi zapoznać, w szczególności wnioskodawca projektu ustawy i posłowie, analizują je eksperci Kancelarii Sejmu

Konsultowane projekty ustaw

Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy albo projektu wniesionego na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji zarządza udostępnienie projektu w Systemie Informacyjnym Sejmu w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania projektu ustawy wniesionego przez Senat albo Prezydenta może zarządzić udostępnienie projektu w Systemie Informacyjnym Sejmu w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Na stronie https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/page.xsp/konsultacje_zasady znajdują się informacje, jak wziąć udział w konsultacjach społecznych projektów ustaw.

Przepisy dotyczące partycypacji społecznej w postępowaniu ustawodawczym znajdują się na stronie https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/page.xsp/konsultacje_prawo.

 Publikacja "Cel: lepsze prawo. Reforma Regulaminu Sejmu z 26 lipca 2024 r. z perspektywy pierwszych miesięcy obowiązywania" podsumowująca kilkumiesięczny okres funkcjonowania reformy procesu legislacyjnego, której zasadniczą częścią jest wprowadzenie konsultacji społecznych projektów ustaw

Konsultacje: **trwające** · zakończone · odstąpienie · wszystkie

Lp.	Data wpływu/ Wnioskodawca	Tytuł / Opis	Rozpoczęcie/ zakończenie konsultacji	Stan aktualny procesu konsultacji
1.	2025-10-17 Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka	 Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o radcach prawnych edytowalna wersja projektu RPW/34467/2025 Dotyczy uporządkowania zasad przetwarzania danych osobowych przez radców prawnych; umożliwienia Krajowej Izbie Radców Prawnych zawierania na rzecz radców prawnych grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej; wprowadzenia zmian w zakresie wykonalności prawomocnych i kończących postępowanie orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, zaostrzenie zasad odpowiedzialności za bezprawne używanie tytułu zawodowego "radca prawny"	2025-10-17/ 2025-11-16	Trwają konsultacje Ankieta Liczba ankiet: 19

6. Czy Pani/Pana zdaniem problem, który został wskazany przez wnioskodawcę, mógłby zostać rozwiązany inaczej niż w drodze projektowanej ustawy?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

7. Czy zgadza się Pani/Pan z przedstawioną w projekcie ustawy oceną skutków społecznych proponowanych zmian?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

8. Czy zgadza się Pani/Pan z przedstawioną w projekcie ustawy oceną skutków gospodarczych proponowanych zmian?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

9. Czy zgadza się Pani/Pan z przedstawioną w projekcie ustawy oceną skutków finansowych proponowanych zmian?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

10. Czy zgadza się Pani/Pan z przedstawioną w projekcie ustawy oceną skutków prawnych proponowanych zmian?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

11. Czy dostrzega Pani/Pan inne skutki proponowanych zmian niż wskazane przez wnioskodawcę w projekcie ustawy?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

12. Czy uważa Pani/Pan, że proponowana ustawa wpłynie na inne podmioty (osoby, grupy, organizacje) niż wskazane przez wnioskodawcę w projekcie ustawy?

- Tak
- Nie
- Brak odpowiedzi

Trwające konsultacje – www.sejm.gov.pl

- ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych
- ustawa o zmianie ustawy o fundacjach oraz ustawy – Prawo o stowarzyszeniach
- ustawa o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o radiofonii i telewizji

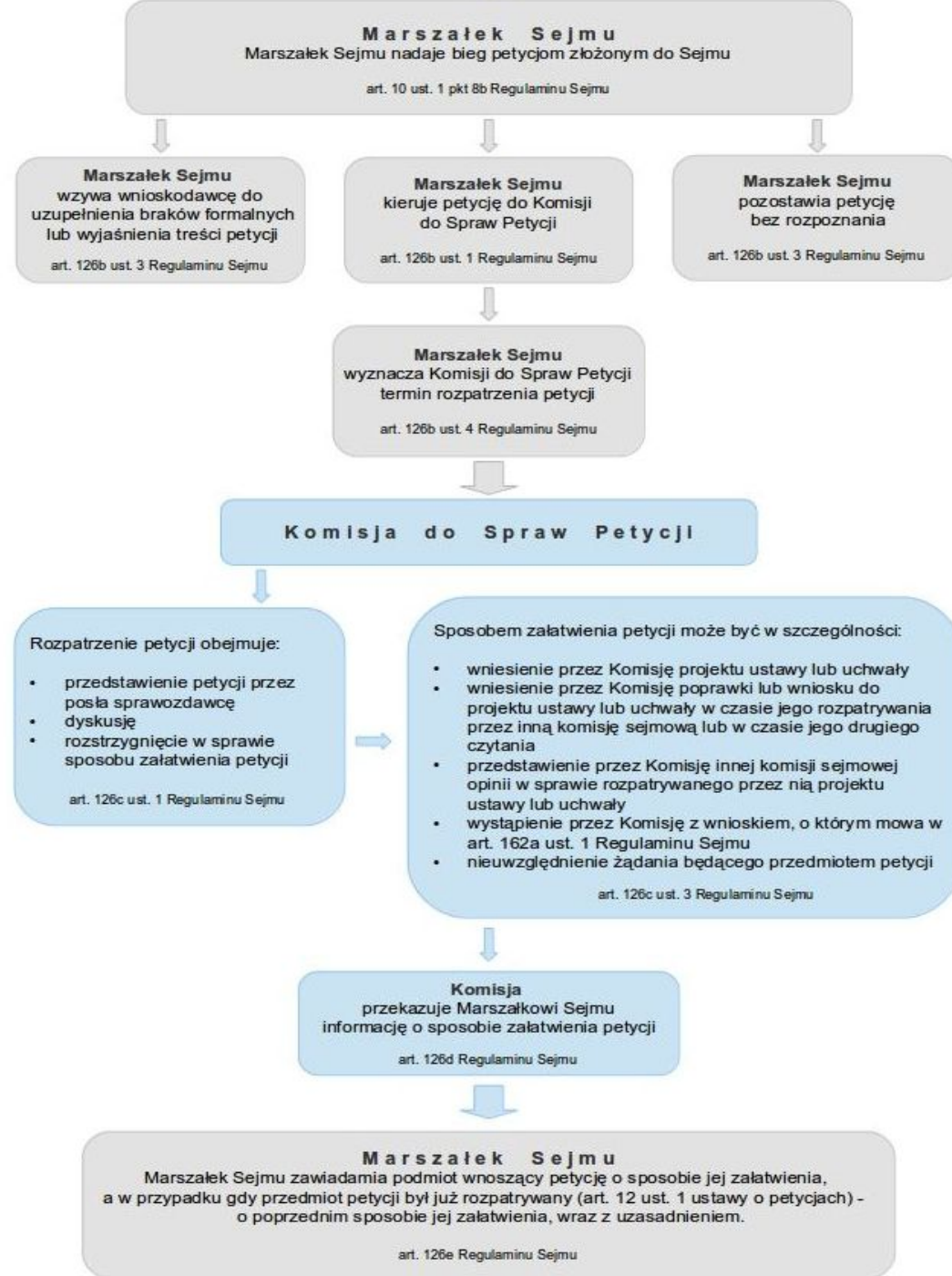
Wysłuchanie publiczne

- uchwałę w sprawie przeprowadzenia podejmuje **komisja**, do której projekt został skierowany
- uchwała o przeprowadzeniu podejmowana jest **na pisemny wniosek posła**
- **po zakończeniu pierwszego czytania projektu**, a przed rozpoczęciem jego szczegółowego rozpatrywania
- odbywa się **na posiedzeniu komisji**
- **zgłoszenie na oficjalnym druku do Sejmu** na min. 10 dni przed wysłuchaniem
- wystąpienia uczestników a potem wnioskodawcy projektu

Petycje

- każdy ma prawo składać **petycje, wnioski i skargi** w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej **zgoda do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych** w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej (**art. 63 Konstytucji RP**)
- indywidualnie lub zbiorowo postulaty, wnioski lub propozycje dotyczące zmiany prawa, spraw i problemów związanych z życiem publicznym
- Komisja do Spraw Petycji (Sejm), Komisja Petycji (Senat)
- publikowane na stronach www

Procedura rozpatrywania petycji w Sejmie

Rządowy proces legislacyjny

---

1. opracowanie projektu ustawy przez uprawniony podmiot i wpisanie do wykazu prac RCL
2. **uzgodnienia, konsultacje publiczne i opiniowanie** - po wpisaniu projektu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów
3. konferencja uzgodnieniowa i konferencja z podmiotami, które zgłosiły uwagi w konsultacjach
4. ewentualne zmiany w projekcie
5. skierowanie projektu do rozpatrzenia do komitetów właściwych (np. Komitet Społeczny Rady Ministrów)
6. komisja prawnicza
7. potwierdzenie projektu ustawy przez Stały Komitet Rady Ministrów
8. obrady Rady Ministrów
9. skierowanie do Sejmu

<https://legislacja.gov.pl/>

Konsultacje publiczne projektów rządowych

- projekt przedstawia się **organizacjom społecznym lub innym zainteresowanym podmiotom albo instytucjom**, których opinia jest pożądana
- projektodawca może:
  - skierować pismo wraz z projektem do wybranych podmiotów
  - skierować jedynie pismo z informacją, iż toczą się prace legislacyjne dotyczące projektu ustawy powszechnie dostępnego w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny
  - na swojej stronie internetowej zamieścić informację o toczących się pracach legislacyjnych nad danym projektem wraz ze wzmianką o możliwości zgłaszania uwag

Status prawny	Struktura organizacyjna	Legislacja	Petycje	Zamówienia publiczne	Praca i praktyki	Ogłoszenia	Wykonywanie orzeczeń TK	Aplikacja legislacyjna
Projekty założeń projektów ustaw	Projekty ustaw	Projekty rozporządzeń	OSR ex post					

[Konto użytkownika](#) [Zapisz się](#) [Twój wybór](#) [Wyloguj](#)

Tu jesteś: [Strona RPL](#) > [Konto użytkownika](#) >

Witaj w systemie powiadomień Rządowego Centrum Legislacji

Opcje użytkownika:

[Zmień czas powiadomień](#)

[Zmień hasło](#)

[Zmień email](#)

[Zmień sugestię](#)

Korzystając z opcji [Konto użytkownika](#) możesz zarządzać swoim kontem.

Korzystając z opcji [Twój wybór](#) możesz przeglądać swoje subskrypcje i wypisać się z nich.

Korzystając z opcji [Zapisz się](#) [Twój wybór](#) przeglądać swoje subskrypcje i wypisać się z nich oraz zapisać się do nowych.

W celu subskrybowania/rezygnacji z powiadomień kliknij ikonę wyboru znajdującą się odpowiednio przy tytule danego projektu, przy nazwie wnioskodawcy, lub przy nazwie właściwego ministra, lub przy nazwie działu administracji rządowej, lub przy haśle przedmiotowym z danej dziedziny.

☑ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw

✉ Wyślij komentarz do projektu

(rejestr zmian)

Wnioskodawca: [Minister Sprawiedliwości](#)
Data utworzenia: [06-03-2025](#)
Działy: [sprawiedliwość,](#)
Hasła: [KARNE PRAWO WYKONAWCZE,](#)
Status projektu: [otwarty](#)
Wykaz prac legislacyjnych: [Rady Ministrów](#)
Numer z wykazu: [UD194](#)
Kadencja: [X](#)
Okres kadencji: [2023-...](#)

Projekt zwolniony z obowiązku opracowywania założeń projektu ustaw na podstawie wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów

1. Zgłoszenia lobbingowe

Data ostatniej modyfikacji: 25-03-2025

2. Uzgodnienia

Data ostatniej modyfikacji: 20-05-2025

3. Konsultacje publiczne

Data ostatniej modyfikacji: 09-05-2025

4. Opiniowanie

Data ostatniej modyfikacji: 09-05-2025

5. Komitet Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji

Komentarz do projektu

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw

Imię i nazwisko*

Imię i nazwisko

Email*

marysiaakopec@gmail.com

Treść wiadomości*

Treść komentarza

Weryfikacja*

Odśwież

Tekst z obrazka

Przepisz tekst z obrazka powyżej

Wyślij komentarz

Alternatywnym sposobem przesłania komentarza do projektu jest skorzystanie z bezpośredniego adresu e-mail osoby odpowiedzialnej za dany projekt. Znajduje się on zawsze w pliku OSR zamieszczanym razem z projektem aktu prawnego.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych.

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności

 Wyślij komentarz do projektu

(rejestr zmian)

Wnioskodawca: [Minister Sprawiedliwości](#)
Data utworzenia: 16-10-2025
Działy: [sprawiedliwość](#),
Hasła: [KARNE PRAWO WYKONAWCZE](#),
Status projektu: otwarty
Wykaz prac legislacyjnych: [Ministra Sprawiedliwości](#)
Numer z wykazu: [B916](#)
Kadencja: X
Okres kadencji: 2023-...

Podstawa prawna

Tytuł ustawy: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911)

Publikator: [Dz.U. 2025r. poz. 911](#)

Jednostka redakcyjna:

- [art. 249 §1](#)

1. Zgłoszenia lobbingowe

2. Uzgodnienia

Data ostatniej modyfikacji: 16-10-2025

3. Konsultacje publiczne

Data ostatniej modyfikacji: 16-10-2025

4. Opiniowanie

Data ostatniej modyfikacji: 17-10-2025

Obowiązek JST współpracy z organizacjami społecznymi

- obowiązek konsultowania aktów normatywnych z organizacjami społecznymi - ustawa o działalności pożytku publicznego
- **konsultacje społeczne – Regulamin Konsultacji Społecznych**
- zasady konsultacji z organizacjami na poziomie lokalnym określa odrębna uchwała - **Regulamin Konsultacji z Organizacjami Pozarządowymi** lub **Program Współpracy**
- konsultacje z utworzoną **radą działalności pożytku publicznego** lub bezpośrednio z organizacjami

Komisje organów uchwałodawczych JST

- projekt uchwały trafia do organu uchwałodawczego (rada gminy, rada powiatu, sejmik wojewódzki) a następnie do właściwej tematycznie komisji
- **obrady organów uchwałodawczych i komisji są jawne i dostępne** (na żywo lub online, można zabrać głos)
- komisja może rekomendować przyjęcie uchwały w niezmienionym kształcie, zaproponować poprawki, odrzucić projekt
- **listy komisji, kompetencje, skład komisji i planowane posiedzenia** - w statucie gminy, powiatu bądź województwa i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP)
- **udział organizacji wyłącznie doradczy**, brak prawa głosu

Zespoły robocze

- powoływany jest osobnym zarządzeniem organu wykonawczego JST
- powoływany jest w konkretnej sprawie i na określony czas
- na pierwszym posiedzeniu - regulamin działania – trzeba dopilnować, aby regulamin dawał stronie społecznej prawo głosu, prawo do informacji oraz określał częstotliwość spotkań
- działania: projekty aktów prawnych, projekty dokumentów strategicznych JST, nadzorowanie toczących się procesów i wpływanie na ich zmianę

Komisje Dialogu Społecznego

- nie są uregulowane ustawowo
- organizacje społeczne współpracują w nich w danym obszarze z samorządem lokalnym
- mogą być powoływane tam, gdzie JST wcześniej zdecydowała, że ich powoływanie jest możliwe (głównie duże miasta)
- powoływana z woli kilku organizacji pozarządowych
- posiedzenia komisji są otwarte i jawne
- powoływana przy określonym wydziale bądź jednostce podległej urzędowi
- charakter inicjatywny, doradczy i opiniodawczy
- opiniuje projekty zarówno zarządzeń, jak i uchwał podejmowanych w dziedzinie, w której jest powołana

Co jest regulowane na poziomie lokalnym?

przyznawanie i
wypłacanie zasiłków

udzielanie
schronienia,
zapewnienie posiłku,
ubrania

opracowanie i
realizacja gminnej
strategii
rozwiązywania
problemów
społecznych

praca socjalna

usługi opiekuńcze,
sąsiedzkie

pomoc osobom
mającym trudności w
przystosowaniu się do
życia po zwolnieniu z
zakładu karnego

ośrodki pomocy
społecznej

ustalanie odpłatności
za usługi opiekuńcze,
sąsiedzkie,
korzystanie ze
schronisk dla
bezdomnych

Pomoc postpenitencjar na w polskim prawie

Kodeks karny wykonawczy

- Rozdział VII - Uczestnictwo społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń, pomoc w społecznej readaptacji skazanych oraz Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej
- Rozdział X Oddział 12 - Zwalnianie skazanych z zakładów karnych i warunki udzielania im pomocy

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności

- Rozdział 9 – Przygotowanie skazanych do zwolnienia z zakładu karnego

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości

- Rozdział 2 – Udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych

- Rozdział 5 – Przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Aktorzy pomocy postpenitencjarnej

art. 41 § 2 k.k.w.

- organy administracji rządowej
- organy samorządu terytorialnego
- kuratorzy sądowi
- organizacje pozarządowe i inne organizacje i instytucje społeczne

zakłady karne
i areszty śledcze

służba
kuratoraska

jednostki
organizacyjne
pomocy
społecznej

instytucje
rynku pracy

organizacje
pozarządowe

Źródło: opracowanie własne NIK

Rada Główna ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym

- **organ opiniotawczo-doradczy** przy Ministrze Sprawiedliwości,
- powołuje Prezes Rady Ministrów
- w celu koordynowania współdziałania organów państwowych i przedstawicieli społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości i wykonywaniu orzeczeń oraz w celu świadczenia pomocy w readaptacji społecznej, a także wykonywania kontroli społecznej i dokonywania oceny polityki penitencjarnej
- **rady terenowe – powołuje wojewoda,**

Zadania Rady

- **organizowanie, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć** służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych,
- **opiniowanie działalności organów rządowych i przedstawicieli społeczeństwa**, podejmowanej w zakresie zapobiegania przestępczości, wykonywania orzeczeń i readaptacji społecznej skazanych oraz udzielania pomocy skazanym i ich rodzinom,
- **koordynowanie działalności** stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji oraz kościołów i związków wyznaniowych, jak również osób godnych zaufania, podejmowanej w zakresie wykonywania kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych,
- **podejmowanie, organizowanie i koordynowanie społecznej kontroli** nad wykonaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz opracowywanie wyników tych kontroli,
- **dokonywanie oceny polityki penitencjarnej**,
- **przedstawianie wniosków i opinii w sprawie podziału oraz wykorzystania środków z funduszu pomocy penitencjarnej**,
- **inicjowanie i wspieranie badań naukowych** służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych.

Udział społeczeństwa w Radzie

- Prezes Rady Ministrów może powołać w skład **przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji oraz kościołów i związków wyznaniowych, a także związków zawodowych i samorządu zawodowego, przedstawicieli nauki oraz osoby godne zaufania**
- Chętne podmioty kierują **wnioski o powołanie ich przedstawicieli w skład Rady Głównej do Ministra Sprawiedliwości**, który przekazuje je Prezesowi Rady Ministrów wraz ze swoją opinią

Podstawa prawna udzielania pomocy skazanym z k.k.w.

współdziałanie z art. 38 § 1 k.k.w.

- w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych
- stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, osoby godne zaufania
- działania w celu zwiększenia efektywności działania organów państwowych oraz wzmocnienia praworządnego działania tych organów

przedstawiciel z art. 42 § 1 k.k.w.

- skazany ustanawia na piśmie
- osoba musi wyrazić zgodę
- osoba godna zaufania (stowarzyszenia, organizacje, instytucje)
- sąd na wniosek skazanego może dopuścić do udziału w postępowaniu
- kompetencje: wnioski, skargi, prośby

Działania podmiotów z art. 38 § 1 k.k.w.

- **mogą w porozumieniu z dyrektorem zakładu karnego lub aresztu śledczego uczestniczyć w prowadzeniu działalności w tych zakładach lub aresztach** (resocjalizacyjnej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej)
- **mogą uczestniczyć w radach oraz innych organach kolegialnych** – powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów, Ministra Sprawiedliwości lub podległe mu organy albo wojewodów – których zadaniem jest świadczenie pomocy skazanym i ich rodzinom albo koordynowanie współdziałania społeczeństwa z zakładami karnymi i aresztami śledczymi
- **mogą też uczestniczyć w społecznej kontroli** nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku

Kompetencje administracji zakładu karnego

art. 164 – 167 k.k.w.

komisja penitencyjna ustala okres przygotowania do zwolnienia

czynności niezbędne do uzyskania dokumentu tożsamości

jeśli skazany niezdolny do samodzielnego powrotu – obowiązek kontaktu z rodziną lub bliskimi, a jak bezskuteczne – pomoc w udaniu się do miejsca zamieszkania albo podmiotu leczniczego

Kompetencje Dyrektora Zakładu Karnego art. 164 – 167 k.k.w.

zezwoleń na opuszczenie zakładu karnego w celu szukania pracy lub mieszkania

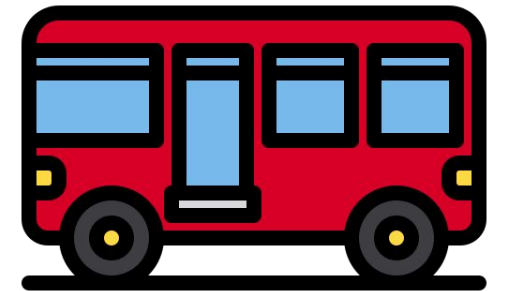
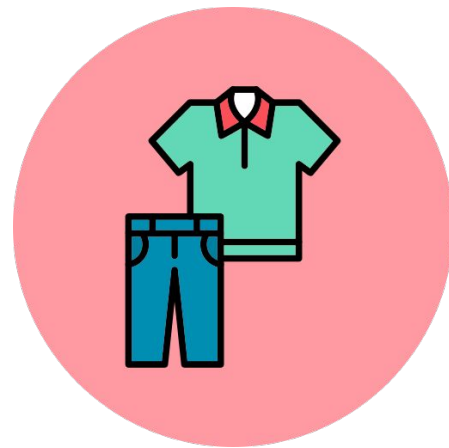
udzielanie zwalnianemu niezbędnych informacji o możliwościach uzyskania pomocy

udzielanie pomocy pieniężnej lub rzeczowej skazanemu który nie ma wystarczających środków własnych i nie ma zapewnionych środków utrzymania na wolności

decyzja o pozostawieniu w jednostce w celu leczenia, jeśli skazany sam nie może wyrazić zgody

Pomoc materialna od zakładu karnego

- do 2/3 minimalnego wynagrodzenia lub odpowiedni ekwiwalent
- ekwiwalent – odzież, bielizna, obuwie, bilet, artykuły żywnościowe na podróż

Kompetencje kuratora sądowego § 41 Rozporządzenia

osobisty kontakt ze
skazanym

analiza dokumentacji
skazanego i rozpoznanie
jego sytuacji

opracowanie programu
wolnościowego

współorganizacja pomocy
postpenitencjarnej

współdziałanie ze
skazanym, administracją
zakładu karnego, organami
administracji rządowej i
samorządu, organizacjami
i instytucjami

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej

Jak uzyskać środki?

- na wniosek
- z urzędu

Kto może złożyć wniosek?

- osoba uprawniona
- obrońca lub pełnomocnik osoby
- przedstawiciel z art. 42 § 1 kk

Do kogo wniosek?

- osadzony – do dyrektora zakładu karnego
- na wolności – do kuratora społecznego miejsca pobytu

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej

Na jak długo?

- do 6 miesięcy po opuszczeniu jednostki
- wyjątkowo do 12 miesięcy

Co jest uwzględniane przy określaniu wysokości wsparcia?

- wymiar kary pozbawienia wolności
- warunki bytowe
- stan zdrowia
- możliwości uzyskania zatrudnienia
- inne istotne warunki osobiste i środowiskowe mające wpływ na społeczną readaptację

Dla kogo jeszcze?

- osoby najbliższe
- osoby objęte okresem przygotowania do zwolnienia z art. 164 kkw

Zakres wsparcia FPPiPP - § 39 Rozporządzenia

mieszkaniowe

promocja zatrudnienia i
aktywizacja zawodowa,
podnoszenie kwalifikacji
zawodowych

poradnictwo prawne

programy podnoszące
kompetencje społeczne

koszty leczenia,
rehabilitacji, badań
specjalistycznych

inicjatywy edukacyjne i
informacyjne w zakresie
readaptacji

koszty uzyskania
dokumentów, np. dowodu
osobistego

koszty transportu

koszty pomocy rzeczowej

Pomoc społeczna – podstawa prawna

ustawa o pomocy społecznej

ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Pomoc społeczna – kto jest odpowiedzialny ?

obowiązek jednostek samorządu terytorialnego i organów administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą

gmina i powiat **nie mogą odmówić** pomocy społecznej

gmina i powiat opracowują **strategię rozwiązywania problemów społecznych** (w tym określa usługi społeczne i zadania publiczne)

w gminach - **ośrodki pomocy społecznej / centra usług społecznych**

w powiatach – **centra pomocy rodzinie**

w województwach – **regionalne ośrodki pomocy społecznej**

Zadania własne gminy

- gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków - okresowe, celowe, stałe
- praca socjalna
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- miejsca w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych
- Kierowanie do DPS i ponoszenie opłat za pobyt
- Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu więzienia
- Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie
- Usługi sąsiedzkie
- Opracowanie i realizacja projektów socjalnych
- Współpraca z powiatowym urzędem pracy

Pomoc społeczna

- prawo do świadczeń pieniężnych (kryterium dochodowe) ale już po wyjściu z więzienia
- prawo do świadczenia w formie pracy socjalnej jeszcze w zakładzie, ale maksymalnie na 3 miesiące przed wyjściem
- indywidualny program wychodzenia z bezdomności
- mieszkania treningowe i wspomagane
- Skierowanie do domu pomocy społecznej

Dziękuję za
uwagę 😊

Maria Kopec
m.kopec18@uw.edu.pl